

уроком для майбутніх поколінь про небезпеку релігійних, політичних та соціальних конфліктів, а також про необхідність шукати мирні шляхи вирішення суперечок.

Література

1. Войтович Л. Проблеми участі українського козацтва у Тридцятилітній війні. *Військово-науковий вісник*. 2020. № 20. С. 129-148.
2. Ціватий В. Європейський політико-дипломатичний діалог в інституціональному просторі міждержавних відносин доби раннього Нового часу (XVI-XVIII ст.). *Проблеми всесвітньої історії*. 2016. №2. С. 72-81.
3. Ціватий В. Міжнародно-політичні наслідки й фронтири Тридцятилітньої війни (1618-1648): історичний, дипломатичний та інституціональний дискурси. *Наукові записки Вінницького ДПУ ім. М.М. Коцюбинського*. Серія: Історія. 2019. Вип. 27. С. 88 - 96.
4. Шумський І. Вестфальський мир 1648 р. у формуванні системи міжнародних відносин. *Тези 75-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*. Полтава, 02 травня –25 травня 2023 р. Т. 2. С. 181–183.

ПРИЧИНИ ПОЯВИ ТА НАСЛІДКИ «ЕКОНОМІЧНОГО ДИВА» ДЛЯ ЯПОНІЇ

Анастасія Карепіна

Науковий керівник
Наталія Петренко

Японське «економічне диво» – це період швидкого та імпресивного економічного зростання в Японії, який тривав з приблизно 1950-х до 1990-х років.

Цей феномен став однією з найвражаючих успішних історій в економічній та індустріальній політиці [4, с. 138].

Існує кілька ключових причин, що сприяли народженню та розвитку японського економічного дива%

1. Післявоєнне відновлення. Після Другої світової війни, Японія була в руїнах, американська окупаційна влада допомагала відновити країну. Підтримка з боку США, а також реформи, спрямовані на стимулювання економіки, сприяли відновленню.

2. Технологічний прогрес. Японія швидко прийняла нові технології та методи виробництва. Компанії, такі як Toyota та Sony, стали лідерами у впровадженні виробничого менеджменту, автоматизації та якості продукції.

3. Експортно-орієнтована політика. Японія активно працювала над збільшенням обсягів експорту, що дозволило країні зайняти сильну позицію на світовому ринку. Експорт став основним джерелом доходів та джерелом валюти для країни [1, с. 416].

4. Урядова підтримка. Уряд Японії активно впроваджував політику сприяння економіці, зокрема шляхом надання пільг та стимулів підприємствам.

5. Освіта та дослідження. Японія мала сильну систему освіти та високу якість наукових досліджень. Це сприяло інноваціям та розвитку високотехнологічних галузей.

6. Сприятливі умови для бізнесу. Японська система підприємництва та правова система стимулювали підприємництво та конкурентоспроможність компаній.

7. Демографічні фактори. У період японського економічного дива, населення країни було молодим та працездатним. Це дозволяло використовувати людський потенціал для розвитку економіки.

8. Глобалізація та міжнародна співпраця. Японія активно співпрацювала з іншими країнами та участь у міжнародних організаціях, що сприяло розвитку зовнішньої торгівлі та обміну технологіями.

Суть японського економічного дива полягала у швидкому та вражаючому зростанні економіки Японії протягом середини ХХ ст. Цей період відзначався вражаючими темпами економічного розвитку, і він був спричинений комплексом факторів, таких як інтенсивна індустріалізація, активна експортна політика, технологічні досягнення та висока якість продукції. Ключовими особливостями були ефективне виробництво, концентрація на інноваціях та високий рівень освіти та досліджень. Цей період приніс Японії статус економічної світової потужності та сприяв її подальшому успіху в глобальному господарстві [2, с. 96].

Економічне диво в Японії відзначилося неймовірними досягненнями та історичними змінами, які залишили вагомий слід у розвитку країни. Серед наслідків можемо виокремити наступні:

1. Швидкий економічний ріст. Японське економічне диво призвело до значного зростання ВВП країни. За кілька десятиліть Японія перетворилася з руйнівної поствоєнної країни в одну з найбагатших та найрозвиненіших країн світу.

2. Зміни в структурі економіки. Під час економічного дива значну увагу було приділено промисловості та експорту. Японія стала світовим лідером у виробництві автомобілів, електроніки, сталі та інших промислових товарів.

3. Зростання життєвого рівня. Завдяки інтенсивному економічному росту, життєвий рівень населення значно покращився. Збільшення доходів дозволило багатьом японцям отримати доступ до вищого освітнього рівня та вдосконаленого медичного обслуговування.

4. Технологічні інновації. Японія стала лідером у впровадженні новітніх технологій. Країна виготовляла продукцію високої якості, що допомогло здобути визнання на світових ринках.

5. Зміни в соціальній структурі. Економічне диво вплинуло на соціальну структуру Японії. Відбулося швидке міграційне рухання з сільських районів до міст, де формувалася концентрація мегаполісів. Це призвело до змін у способі життя та суспільних цінностях [3, с. 136].

Проте, разом із позитивними результатами, економічне диво призвело і до деяких негативних викликів і наслідків.

1. Екологічні проблеми. Швидкий індустріальний розвиток призвів до серйозних екологічних проблем, включаючи забруднення повітря та води.

2. Демографічна проблема. Японія стикається з проблемою старіння населення та низького рівня народжуваності, що становить виклик для системи соціального забезпечення та економіки в цілому.

3. Банкрутство та економічний спад. У 1990-х роках Японія стикалася з кризою фінансово-економічної системи, відомою як «економічна булька». Це призвело до тривалого періоду спаду, відомого як «загальна криза» [3, с. 140].

В цілому, японське економічне диво залишається вражаючим прикладом того, як ефективна економічна політика та інновації можуть перетворити країну, але також нагадує про важливість дбайливого управління та урахування довгострокових наслідків.

Література

1. Гончарова Г.О. Японське економічне диво: можливості застосування досвіду в економіці України. *Тези 67-ої наук. конф. професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів ун-ту*. Полтава : ПолтНТУ, 2015. Т. 1. С. 416 - 418.

2. Караханова О. Японське «економічне диво»: основні аспекти, запозичення досвіду. *Україна в новому тисячолітті очима молодих фахівців* : зб. наук.-публіцист. ст. за матеріалами студентської конф. Миколаїв : МФ НаУКМА, 2000. С. 94-101.

3. Котова К.. Економічні перетворення у повоєнній Японії (механізми та інструментарій реформування національної економіки). *Українська орієнталістика* : збірник наукових праць. 2006. Вип. 1. С. 134-140.

4. Шморгун О. Феномен «економічного дива»: системно-стадіальні механізми. *Філософія грошей в епоху фінансової цивілізації* / за ред. Т. С. Смовженко, З. Е. Скринник. Київ : УБС НБУ, 2010. С. 133-146.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВЕЙМАРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЯК ОБ'ЄКТИВНА ПРИЧИНА ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Максим Алексеєнко

Науковий керівник
В'ячеслав Артюх

Світова економічна криза 1929 р. і, як результат, скорочення обсягів світової зовнішньої торгівлі та іноземних інвестицій поклали край лінії Г. Штреземана. Падіння коаліційного уряду Ф. Мюллера та призначення канцлером 28 березня 1930 р. Г. Брюнінга з католицької партії «Центр» стало початком «націоналістичного повороту» у внутрішній політиці Веймарської республіки. Масове зростання безробіття спричинило незадоволення населення урядом, що надало значний імпульс радикальним націоналістичним партіям. Саме на цьому етапі, на політичну арену вийшла НСДАП А. Гітлера як серйозна політична сила. Народна підтримка безумовно була важливим фактором приходу А. Гітлера до влади, однак ключовим фактором, який забезпечив остаточну перемогу нацистів стала підтримка еліт — армії, великих промислових концернів та юнкерства.

Німецька армія, або рейхсвер, завжди мала суттєву вагу в Німеччині ще з моменту утворення Німецької імперії. Утворення Веймарської республіки лише посилювало цю залежність. Коли в січні 1918 р. комуністи-спартаківці здійснили спробу збройного захоплення влади, саме рейхсвер та націоналістичні «добровольчі